

Heemstede

Raadsbesluit

Raadsvergadering: 20 december 2023

Zaaknummer : 1210764
Team : Welzijnszaken Heemstede
Portefeuillehouder : S.A. Meerhoff
Openbaarheid : Actief openbaar

Onderwerp

Aanvraag budgetsubsidie 2024-2027 Stichting Bibliotheek Zuid-Kennemerland

Kernboodschap

Op 31 december 2023 loopt de periode van de huidige budgetsubsidie voor de Stichting Bibliotheek Zuid-Kennemerland af. Het college stelt de raad voor in te stemmen met het verlenen van een nieuwe budgetsubsidie voor de periode 2024-2027. Hiermee kan de stichting het bibliotheekwerk in Heemstede de komende vier jaar uitvoeren.

Besluit B&W

1. De raad voor te stellen in te stemmen met het verlenen door het college van een budgetsubsidie aan de Stichting Bibliotheek Zuid-Kennemerland voor de uitvoering van het bibliotheekwerk in Heemstede in de periode 1 januari 2024 tot en met 31 december 2027.
2. Het voorstel voor te leggen aan de commissie Samenleving om advies te geven aan de raad (A-stuk).

Besluit raad

De raad van de gemeente Heemstede;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 7 november 2023

Besluit:

In te stemmen met het verlenen door het college van burgemeester en wethouders van een budgetsubsidie aan de Stichting Bibliotheek Zuid-Kennemerland voor de uitvoering van het bibliotheekwerk in Heemstede in de periode 1 januari 2024 tot en met 31 december 2027.

De raad voornoemd,

de griffier,

de voorzitter,

Wettelijke grondslag

Juridisch en beleidskader

- Algemene subsidieverordening Heemstede
- Subsidiekader Heemstede
- Algemene wet bestuursrecht
- Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen

Bevoegdheden

Het verlenen van een budgetsubsidie voor een nieuwe meerjarige periode is een bevoegdheid van de raad. In het subsidiekader van de gemeente Heemstede staat dat bij budgetsubsidies verlening door het college plaatsvindt 'nadat de raad heeft ingestemd met het ter beschikking stellen van de meerjarige middelen'. Bij aanvang van een nieuwe periode van de budgetsubsidie beslist de raad, de jaarlijkse subsidieverlening in de betreffende periode is vervolgens een bevoegdheid van het college, nadat de raad jaarlijks met de begroting het geld beschikbaar heeft gesteld.

Bestuurlijke achtergrond

Voor het uitvoeren van het bibliotheekwerk ontvangt de Stichting Bibliotheek Zuid-Kennemerland (verder: de stichting) een budgetsubsidie die een periode van vier jaar bestrijkt. Een budgetsubsidie is een meerjarige subsidie waarbij een instelling een bedrag krijgt om een van tevoren overeengekomen activiteitenpakket uit te voeren. Kenmerk is dat vooraf afspraken worden gemaakt over de omvang en invulling van het activiteitenaanbod. Het financiële risico van het niet halen van de prestatieafspraken ligt bij de instelling. Omgekeerd ligt ook het voordeel van het halen van de afspraken tegen minder kosten bij de instelling.

Het besluit over de budgetsubsidie voor de huidige periode heeft de raad genomen op 18 december 2019. Dit tijdvak loopt af op 31 december 2023. Voor de periode van 1 januari 2024 tot en met 31 december 2027 is een nieuw besluit over de meerjarige budgetsubsidie nodig. De raad heeft op 3 november 2023 met het vaststellen van de begroting het geld beschikbaar gesteld voor de subsidies in 2024. Het onderhavige besluit heeft betrekking op het hele tijdvak en betreft dus ook de jaren 2025, 2026 en 2027.

Motivering

Omdat de huidige budgetsubsidie voor de periode 2020-2023 dit jaar afloopt, is een raadsbesluit over een nieuwe budgetsubsidie voor de periode 2024-2027 nodig. Hiermee kan de Stichting Bibliotheek Zuid-Kennemerland haar activiteiten in Heemstede de komende jaren voortzetten.

Argumenten

De budgetsubsidie is nodig om het bibliotheekwerk in Heemstede te kunnen uitvoeren

De Stichting Bibliotheek Zuid-Kennemerland heeft vestigingen in de gemeentes Bloemendaal,

Haarlem, Heemstede, Hillegom en Zandvoort. Met de subsidie van de gemeente Heemstede worden de activiteiten van de bibliotheek in Plein1 uitgevoerd. Daarnaast worden hieruit (naar rato) de kosten voor de backoffice en ondersteunende diensten van de stichting betaald. Veel activiteiten voor alle vestigingen worden centraal ontwikkeld. De budgetsubsidie voor meerdere jaren geeft enige zekerheid aan professionele instellingen die met personeelskosten te maken hebben, zoals de bibliotheek.

De gemeente is mede verantwoordelijk voor een netwerk van openbare bibliotheekvoorzieningen

In de Wet stelsel bibliotheekvoorzieningen (Wsob) staat dat gemeenten en provincies een 'bevorderingstaak' hebben. Het kabinet wil het netwerk van bibliotheekvoorzieningen versterken. Demissionair staatssecretaris Uslu heeft aangekondigd dat de bevorderingstaak door een wetwijziging wordt veranderd in een 'zorgplicht'. Daarmee krijgt de gemeente nog nadrukkelijker de taak om te zorgen voor bibliotheekvoorzieningen op bereikbare afstand voor elke inwoner. Bij de invoering van de wetwijziging worden structurele middelen toegevoegd aan het gemeentefonds, zo heeft de staatssecretaris in haar brief aan de Tweede Kamer van 4 november 2022 laten weten.

De prestatieafspraken die bij de budgetsubsidie horen sluiten aan bij de ambities van de bibliotheek en gemeente

De ambities zijn gekoppeld aan een aantal thema's: de bibliotheek als goede start voor de toekomst (taalvaardigheid); de bibliotheek als bouwsteen voor duurzaam samenleven (inclusief, iedereen doet mee); de bibliotheek als huiskamer voor de buurt (ontmoetingsfunctie); de bibliotheek als podium voor literatuur, kunst en cultuur (rijke traditie); de bibliotheek als studie- en werkplek (onderlinge verbondenheid). Op basis hiervan zijn afspraken gemaakt over de activiteiten die de stichting voor Heemstede zal uitvoeren in de komende periode. (Zie voor een overzicht van de afspraken bijlage 2). Regelmatig is er overleg met de bibliotheek over de uitvoering en voortgang van de activiteiten.

De bibliotheek is een essentieel onderdeel in Plein1

De activiteiten worden in de eerste plaats uitgevoerd vanuit Plein1. Hier werken de verschillende maatschappelijke organisaties samen, waarbij ze elkaar ook kunnen versterken, bijvoorbeeld als het gaat om ontmoeting en het tegengaan van eenzaamheid. Zo werkt de bibliotheek veel samen met WIJ Heemstede en is de Verhalentafel, waaraan ouderen elkaar ontmoeten en waar onderwerpen informeel en soms intens besproken worden, een begrip. Leden van de bibliotheek kunnen naast Heemstede ook gebruik maken van het brede aanbod in alle vestigingen die onder de stichting vallen; dit betekent dat ze ook aan activiteiten kunnen deelnemen in Haarlem, Bennebroek, Bloemendaal, Hillegom en Zandvoort. Overigens blijkt uit het grote aantal Heemstedese leden van de bibliotheek dat deze voorziening gewaardeerd wordt. Al jaren heeft Heemstede, afgezet tegen het inwoneraantal, het grootste aantal bibliotheekleden (30% van de inwoners is lid).

De budgetsubsidie bestaat uit verschillende onderdelen

Voor 2024 is de voorlopige subsidie als volgt opgebouwd:

- Prestaties € 773.869
- Huursubsidie € 86.626
- Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) € 25.032
- **Totaal € 885.527**

Dit bedrag is inclusief indexatie, met uitzondering van het IDO. Het bedrag voor financiering van het IDO ontvangt de gemeente als een structurele specifieke uitkering van het Rijk; op 16 mei 2023 heeft het college besloten deze uitkering vanaf 2024 toe te voegen aan de budgetsubsidie.

Bij de verlening van de budgetsubsidie wordt jaarlijks een indexatie toegepast van maximaal het gemeentelijke percentage.

De veranderde begrotingssystematiek van de bibliotheek geeft beter inzicht in de kosten per gemeente

De begroting wordt nu uitgesplitst per gemeente, waardoor transparanter is gemaakt wat de kosten en opbrengsten per gemeente zijn. De stichting werkt nu (nog) per gemeente met een sluitende begroting, die op nul uitkomt. Werkelijke overschotten of tekorten worden hierdoor niet zichtbaar; zo is er voor Heemstede voor 2024 een tekort van € 18.800, maar dit is niet zichtbaar omdat dit bedrag in mindering is gebracht op de personeelskosten (waardoor de begroting op nul uitkomt in plaats van op - € 18.800). De wens van de bibliotheek is om een werkelijke begroting te gaan opstellen, waarin de eventuele tekorten of overschotten zichtbaar worden. Gemeente en stichting kunnen op basis daarvan vervolgens gericht in gesprek gaan, bijvoorbeeld over het aanbieden van minder of meer activiteiten. De inzet is voor het volgende subsidiejaar 2025 over zo'n aanpassing van de begrotingssystematiek overleg te voeren met de stichting en met de andere aangesloten gemeenten.

De prestatieafspraken zijn op onderdelen gewijzigd ten opzichte van de voorbije periode

De afspraken weerspiegelen ook voor de nieuwe periode de al langere tijd ingezette omslag naar de brede maatschappelijke functie van de bibliotheek. De dienstverlening blijft minimaal op hetzelfde niveau en de inzet op taalvaardigheid, leesbevordering en de ontmoetingsfunctie wordt de komende periode voortgezet. Nieuw is de focus op het ontwikkelen van digitale vaardigheden. Het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) is al actief op Plein1, de komende periode zal de bibliotheek het aanbod voor het ontwikkelen van digitale vaardigheden verder uitbreiden. Dit past in het streven naar een inclusieve samenleving waarin iedereen kan meedoen. Ook nieuw is de intensievere samenwerking met scholen en kinderopvangverblijven en het streven om een podium te bieden voor zelfexpressie en maakprocessen. (Zo zijn er al verschillende vestigingen met een 'meemaakpodium' waar activiteiten worden georganiseerd zoals een expositie, podcast, voorstelling of workshop). Naast inhoudelijke wijzigingen is ook de vorm van de prestatieafspraken verbeterd. Het per ambitie benoemen van doelgroepen, bereik en partner biedt meer aanknopingspunten om het gesprek te voeren over de realisatie.

Kanttekeningen, risico's en beheersmaatregelen

Het kabinet heeft besloten om de bibliotheekvoorzieningen te versterken en daar middelen voor beschikbaar te stellen. De verwachting is dat de bijdrage van het rijk voor de bibliotheekvoorzieningen vanaf 2025 hoger wordt.

Duurzaamheid

Plein1, waarin de bibliotheek gevestigd is, is geheel gerenoveerd, waarbij het hele gebouw goed is geïsoleerd en het voldoet daarmee aan de eisen van energielabel A. In de komende jaren worden de mogelijkheden van riothermie onderzocht. Deze technologie, die gebruik maakt van de restwarmte in het rioolwater, zou een nog verdere verduurzaming van Plein1 betekenen. Het deel van het gemeentelijke gebouw dat de bibliotheek gebruikt is al voorbereid op riothermie.

Verder heeft de bibliotheek in verschillende van haar vestigingen het 'Duurzaam Gastvrij' certificaat. Dit is een keurmerk voor organisaties in de vrijetijdsector die zich inspannen om het milieu te sparen, zonder dat hun gasten inleveren op comfort en kwaliteit. Bezien zal worden of de partners in Plein1 in de toekomst ook aan de normen van Duurzaam Gastvrij kunnen voldoen.

Financiën

Financiële consequenties

De budgetsubsidie 2024 past binnen de begroting. De indexatie wordt per jaar beoordeeld op basis van de aanvraag van de bibliotheek. Het maximale indexcijfer zal niet hoger zijn dan het door de raad vastgestelde indexcijfer bij de begroting van dat betreffende uitkeringsjaar.

Samenwerking en communicatie

De prestatieafspraken die gekoppeld zijn aan de budgetsubsidie zijn zowel ambtelijk als bestuurlijk met de Stichting Bibliotheek Zuid-Kennemerland besproken. De stichting ontvangt na besluitvorming schriftelijk bericht over het besluit (conform bijgaande beschikking, kenmerk: 1201234). Verder zal er meermalen per jaar op ambtelijk en bestuurlijk niveau met de stichting worden overlegd over de voortgang.

Planning/uitvoering

7 november 2023:	collegebehandeling
4 december 2023:	commissie Samenleving (mogelijk op reservedatum 11 december)
20 december 2023	raad

Bijlage(n)

1. Subsidieverzoek met bijlagen
2. Prestatieafspraken
3. Subsidiebeschikking